



Република Србија
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Управа за спречавање
прања новца

Број: ОП-000347-0002/2025
Београд, 10.04.2025. године

На основу члана 114. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 91/19, 153/20, 92/23, 94/24 и 19/25, у даљем тексту: ЗСПНФТ), в.д. директора Управе за спречавање прања новца доноси

СМЕРНИЦЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ СТВАРНОГ ВЛАСНИКА СТРАНКЕ И
СМЕРНИЦЕ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ СТВАРНОГ ВЛАСНИКА РЕГИСТРОВАНОГ
СУБЈЕКТА У ЦЕНТРАЛНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ

Циљ Смерница

Ове Смернице намењене су обвезницима ЗСПНФТ којима се дају упутства за утврђивање и проверу идентитета стварног власника странке у циљу јединствене примене одредаба ЗСПНФТ које се односе на стварног власника.

Такође, у овим Смерницама се даје и приказ одредаба Закона о централној евиденцији стварних власника (у даљем тексту: ЗЦЕСВ), којима је, између осталог, регулисана обавеза одређивања стварног власника Регистрованог субјекта и евидентирања истог у Централну евиденцију стварних власника правних лица и других субјеката регистрованих у Републици Србији у складу са законом (у даљем тексту: Централна евиденција), коју води Агенција за привредне регистре (у даљем тексту: АПР), а које одредбе су од значаја за обвезнике ЗСПНФТ.

ФАТФ препоруке 24 и 25 (*Financial Action Task Force*)¹ прописују критеријуме са којима држава треба да се усклади како би се у пуној мери постигла транспарентност када се ради о стварном власништву, како за привредна друштва, тако и за траст и друга лица страног права.

ФАТФ препоруком 24 регулисано је да држава треба да процени ризик злоупотребе правних лица за прање новца или финансирање тероризма и да предузме мере да спречи њихову злоупотребу, као и да обезбеди да постоје адекватне, тачне и ажурне информације о стварном власништву и контроли правних лица до којих надлежни органи могу брзо и

¹ <http://www.apml.gov.rs/cyr192/saradnja/Међународни-стандарди.html>

ефикасно да прибаве или им приступе, било путем регистра стварног власништва или алтернативног механизма.

ФАТФ препоруком 25 је регулисана транспарентност и стварно власништво над трастовима, на основу које државе треба да предузимају мере за спречавање злоупотребе трастова за прање новца или финансирања тероризма, као и да обезбеде да постоје адекватне, тачне и благовремене информације о трастовима, укључујући информације о оснивачу траста, поверенику и кориснику, које надлежни органи могу благовремено да добију или да им приступе.

Појам стварни власник странке, у законодавству Републике Србије уведен је први пут 2009. године Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Сл.гласник РС“, бр. 20/2009). Овим законом настаје обавеза за обвезнике да утврде ко је стварни власник, када је странка правно лице и лице страног права.

Такође, Република Србија је по хитном поступку донела ЗЦЕСВ, по препоруци Комитета Манивал Савета Европе, у складу са Директивом ЕУ 2015/849.² ЗЦЕСВ је ступио на снагу 8. јуна 2018. године. Основни циљ доношења ЗЦЕСВ је увођење јединствене базе података о стварним власницима правних лица и других субјеката који су регистровани у одговарајућим регистрима у Републици Србији, ради унапређења постојећег система откривања и спречавања прања новца и финансирања тероризма у виду олакшавања предузимања радњи и мера за спречавање и откривања прања новца и финансирања тероризма, а које се тичу утврђивања стварног власника странке. Циљ доношења ЗЦЕСВ је и усаглашавања домаћег законодавства са међународним стандардима у овој области.

Дакле, ЗСПНФТ је регулисано утврђивање и провера идентитета стварног власника странке од стране обвезника ЗСПНФТ, док је ЗЦЕСВ регулисана обавеза одређивања стварног власника Регистрованог субјекта и евидентирања истог у Централну евиденцију од стране лица овлашћеног за заступање.

Успостављањем Централне евиденције стварних власника обвезници ЗСПНФТ нису ослобођени обавезе прибављања одговарајуће документације на основу које је основано и уређено пословање правног лица, лица страног права или траста: статут, уговори о оснивању или друга документација која садржи информације о власништву, управљању и контроли над тим лицем, односно нису ослобођени обавезе утврђивања идентитета стварног власника странке на начин прописан одредбама ЗСПНФТ. Наведно је у складу са међународним стандардима и Директивом (ЕУ) 2015/849³, који налажу да се обвезници не ослањају искључиво на Централни регистар да би испунили своје обавезе спровођења радњи и мера познавања и праћења странке.

² <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A32015L0849>

³ члан 30. ст. 8. Директиве (ЕУ) 2015/849

СМЕРНИЦЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ СТВАРНОГ ВЛАСНИКА СТРАНКЕ

Појам стварног власника

Стварни власник странке која је правно лице или лице страног права је физичко лице које посредно или непосредно има у својини или контролише странку, односно физичко лице у чије име и за чији рачун се врши трансакција; странка укључује и физичко лице.⁴

Појам лица страног права и траста

Лице страног права је правна форма организовања у циљу управљања и располагања имовином која не постоји у домаћем законодавству (нпр.: траст, ансталт, фидуције, фидокомис и сл.).⁵

Траст је лице страног права које једно лице, оснивач (settlor, trustor) успоставља за живота или по смрти, а које поверава имовину на располагање и управљање поверенику (trustee) у корист корисника (beneficiary) или у неку посебно назначену сврху, и то тако да: имовина није део имовине оснивача траста; право својине на имовини траста има повереник који имовину држи, користи и њоме располаже у корист корисника или оснивача, а у складу са условима траста; уговором о трасту обављање одређених послова се може поверити и заштитнику (trust protector), чија је основна улога да обезбеди да се имовином траста располаже и управља тако да се у пуној мери остваре циљеви успостављања траста; корисник је физичко лице или група лица у чијем интересу је лице страног права основано или послује, без обзира на то да ли је то лице или група лица одређена или одредива.⁶

Стварни власник траста, односно другог лица страног права је оснивач, повереник, заштитник, корисник, ако је одређен, као и лице које има доминантан положај у управљању трастом, односно у другом лицу страног права.⁷

Суштину траста представља концепција према којој је повереник номинални власник, а корисник стварни власник или уживалац.

Појашњења ради - траст (у енглеском праву) означава пренос својине са једног лица на друго, с тим да стицалац својине не ужива предмет својине, него само управља њиме и то у корист одређеног трећег лица (при чему то лице може бити и сам оснивач) или одређене групе лица, која не морају бити чак ни индивидуално одређена (нпр. сиромашних студената). Ово стицање се најчешће врши правним послом, али понекад се траст конституише на основу императивних прописа. Лице које врши пренос зове се *settlor* или *trustor* - оснивач; лице на које се својина формално преноси и коме је у ствари

⁴ члан 3. став 1. тачка 10) ЗСПНФТ

⁵ члан 3. став 1. тачка 4) ЗСПНФТ

⁶ члан 3. став 1. тачка 6) ЗСПНФТ

⁷ члан 3. став. 1. тачка 12) ЗСПНФТ

својина само поверена зове се *trustee* – повереник; лице у чију корист повереник управља том својином, дакле корисник траста зове се *beneficiary* – корисник; сама својина која се преноси зове се *trust property* (својина у трасту). Према томе траст представља неку врсту фидуцијарног посла. Он у англо-америчком праву има велику примену. Путем траста се у тим правима замењују многе правне установе континенталног права као што су фидуцијарни правни посао⁸, комисион, заступништво, старатељство, оснивање задужбине (задужбина је *beneficiary*), уговор о ортаклуку, јемство, залога, а код принудног траста који настаје на основу одлуке суда, реституција, тужба за неосновано обогаћење, легат, налог и наследно-правна супституција.

Утврђивање и провера идентитета стварног власника

Утврђивање и провера идентитета стварног власника странке је једна од радњи и мера познавања и праћења странке, коју је обвезник дужан да предузме:

- пре успостављања пословног односа са странком⁹;
- пре извршења трансакције у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности, по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан извршења трансакције, без обзира на то да ли се ради о једној или више међусобно повезаних трансакција, у случају када пословни однос није успостављен;¹⁰
- када врши пренос новчаних средстава у износу вишем од 1.000 евра или динарској противвредности тог износа, без обзира на то да ли се ради о једној или више међусобно повезаних трансакција, у случају када пословни однос није успостављен;
- када у вези са странком или трансакцијом постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, као и када постоји сумња у

⁸ Фидуцијарни правни посао настаје када једно лице које се назива фидуцијент (преносилац) пренесе право другом лицу – фидуцијару (стицаоцу), али га не учини дефинитивним стицаоцем, тако да ће фидуцијар (стицалац) по наступању одређених околности бити обавезан да право врати фидуцијенту (преносиоцу) или да га пренесе на треће лице – фиденкомисара. Сва поверена права прелазе на фидуцијара (стицаоца) и он их мора вршити у своје име, али их врши за рачун фидуцијента (преносиоца) или за рачун лица кога је фидуцијант одредио – фиденкомисара, јер се на то обавезао уговором. Према трећим лицима фидуцијар (стицалац) изгледа као дефинитивни стицалац и тако наступа у правном промету. Фидуцијар (стицалац) може злоупотребити указано поверење и његовим актом треће савесно лице ће стећи одређено право, а фидуцијент (преносилац) ће бити оштећен. По правној природи, фидуцијарни правни посао је специфични уговор о налогу и захтева посебно поверење, те је по правилу *intuitu personae*. Нпр. једно лице да другом лицу новац да то друго лице у своје име, а за рачун лица које је дало новац купи акције или уделе у неком привредном друштву, тако да се лице које је дало новац не види у власничкој структури привредног друштва чије су акције, односно удели купљени, а друго лице поступа у свему по налозима лица које је дало новац за куповину акција, односно удела.

⁹ члан 9. ЗСПНФТ

¹⁰ члан 10. ЗСПНФТ-а

истинитост или веродостојност прибављених података о странци и стварном власнику¹¹;

- пре вршења трансакције у износу од 5.000 евра или више у динарској противвредности, без обзира на то да ли се ради о једној или више међусобно повезаних трансакција, када је у питању обвезник који врши мењачке послове¹²;
- приликом подизања добитака, полагања улога или у оба случаја, када се врше трансакције у износу од 2.000 евра или више у динарској противвредности, без обзира на то да ли се ради о једној или више међусобно повезаних трансакција, када је у питању обвезник који приређује игре на срећу¹³.

Обавеза утврђивања стварног власника странке постоји без обзира на категорију ризика, осим у случају изузетка.

Изузетак од прибављања података о стварном власнику

Изузетак од обавезе утврђивања и провере идентитета стварног власника странке од стране обвезника које је ЗСПНФТ предвидео, јесте када је странка државни орган, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавна агенција, јавна служба, јавни фонд, јавни завод или комора или привредно друштво чије су издате хартије од вредности укључене на организовано тржиште хартија од вредности које се налази у Републици Србији или држави у којој се примењују међународни стандарди на нивоу стандарда Европске уније или виши, а који се односе на подношење извештаја и достављање података надлежном регулаторном телу.¹⁴

Када се приликом утврђивања власничке структуре странке појави неко од наведених субјеката са више од 50% већинског власништва, не постоји обавеза утврђивања стварног власника¹⁵.

С обзиром да је члан органа управљања у јавном предузећу или привредном друштву у већинском власништву државе функционер Републике Србије¹⁶, битно је разликовати две ситуације:

Уколико ово лице успостављају пословни однос/врши трансакцију у своје име и за свој рачун или у име и за рачун привредног друштва чији је стварни власник, потребно је

¹¹ члан 47. став 2. и члан 99. став. 1. тачка 13) ЗСПНФТ

¹² члан 10. ЗСПНФТ. Напомена: У овом случају, обвезник утврђује стварног власника странке која је физичко лицем, од које примера ради узима изјаву да иступа у своје име

¹³ члан 10. ЗСПНФТ. Напомена: У овом случају, обвезник утврђује стварног власника странке која је физичко лицем, од које примера ради узима изјаву да у играма на срећу учествује у своје име

¹⁴ члан 43. став 1. тачка 1) подтачка (2) и тачка 2) подтачка (2) ЗСПНФТ

¹⁵ члан 62. став 4. Закона о привредним друштвима - Већинско учешће у основном капиталу постоји ако једно лице, самостално или са другим лицима која са њим делују заједно, поседује више од 50% права гласа у друштву

¹⁶ члан 3. став 1. тачка 27) подтачка (7) ЗСПНФТ

применити појачане радње и мере познавања и праћења странке, јер је у овом случају функционер странка, односно стварни власник странке.

Међутим, у случају успостављања пословног односа/вршења трансакције са странком која је јавно предузеће или привредно друштво у већинском власништву државе, а члан органа управљања је заступник јавног предузећа или привредног друштва у већинском власништву који успоставља пословни однос/врши трансакцију у име странке, обвезник би требало да пре сврставања странке у низак ризик, а преко јавно доступних информација или на други начин утврди да ли на страни заступника ове странке постоји примера ради нека негативна репутација и да сходно томе примени одговарајуће радње и мере.

Основи за стицање својства стварног власника странке и поступак утврђивања стварног власника странке

Стварни власник странке која је правно лице

Стварни власник привредног друштва, односно другог правног лица јесте:

1. физичко лице, које је посредно или непосредно ималац 25% или више пословног удела, акција, права гласа или других права, на основу којих учествује у управљању правним лицем, односно учествује у капиталу правног лица са 25% или више удела, односно физичко лице које посредно или непосредно има преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука.¹⁷;

2. физичко лице, које привредном друштву посредно обезбеди или обезбеђује средства и по том основу има право да битно утиче на доношење одлука органа управљања привредним друштвом приликом одлучивања о финансирању и пословању.¹⁸

Критеријуми прописани за утврђивање стварног власника странке нису кумулативни у односу на једно физичко лице, што практично значи да једно физичко лице не мора испуњавати све ове услове да би било утврђено као стварни власник у смислу ЗСПНФТ.

Приликом идентификације стварног власника странке обвезник треба да води рачуна о томе да је стварни власник странке и физичко лице које у коначном збиру власништва има 25% или више удела, јер је могуће да једно физичко лице кроз мање уделе у више повезаних правних лица у власничкој структури у збиру има 25% или више власништва.

Међутим, приликом утврђивања стварног власника странке није довољно само утврдити физичко лице које посредно или непосредно има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, на основу којих учествује у управљању правним лицем, односно учествује у капиталу правног лица са 25% или више удела, већ је потребно

¹⁷ члан 3. став 1. тачка 11) подтачка (1) ЗСПНФТ. Шта подразумева преовлађујући утицај објашњено у делу Смерница за евидентирање стварног власника регистрованог субјекта у централној евиденцији

¹⁸ в. члан 3. став 1. тачка 11) подтачка (2) ЗСПНФТ. Шта подразумева посредно обезбеђивање средстава објашњено у делу Смерница за евидентирање стварног власника регистрованог субјекта у централној евиденцији

утврдити да ли поред наведеног лица, постоји и физичко лице које врши преовлађујући утицај или посредно обезбеђује средства у истом правном лицу. Наиме, приликом утврђивања стварног власника странке која је правно лице или лице страног права, потребно је проћи кроз све напред прописане критеријуме, те уколико постоји физичко лице које посредно или непосредно има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, на основу којих учествује у управљању правним лицем, односно учествује у капиталу правног лица са 25% или више удела, а постоји и физичко лице које по другом прописаном основу утиче на доношење одлука, као стварни власник сматра се и то друго лице, те је потребно утврдити и проверити и његов идентитет, а имајући у виду чињеницу да оно битно утиче на доношење одлука странке. Дакле, приликом утврђивања стварног власника потребно је проверити и да ли постоји физичко лице које утиче на доношење одлука, а не само утврдити физичко лице које има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, на основу којих учествује у управљању правним лицем, односно учествује у капиталу правног лица са 25% или више удела. При том, ово лице не треба поистовећивати са лицем које је регистровано за заступање као орган управе привредног друштва или другог правног лица, будући да је у ЗСПНФТ посебно прописан начин утврђивања и провере идентитета заступника правног лица и лица страног права.¹⁹ Дакле, лице које је регистровано за заступање правног лица или лица страног права само по себи није и стварни власник странке, уколико не испуњава неки од прописаних критеријума, који су напред наведени.

Такође, приликом утврђивања стварног власника странке треба имати у виду следеће чињенице:

- да исто физичко лице може у једном правном лицу бити директни и индиректни власник, у ком случају се проценти власништва тог физичког лица сабирају;
- збир процентуалних удела свих чланова у власништву (капиталу) правног лица мора бити 100%;
- за физичко лице које има удео у власништву мање од 25% удела, увек треба применити друге ЗСПНФТ прописане критеријуме за утврђивање стварног власништва, ради утврђивања да ли то лице има преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука или посредно обезбеђује средства и по том основу има право да битно утиче на доношење одлука органа управљања правног лица приликом одлучивања о финансирању и пословању, као што је напред описано;
- уколико је оснивач странке, која је правно лице друго правно лице или више других правних лица, потребно је утврдити власничку структуру и правног/их лица која су у власничкој структури странке, како би се утврдио стварни власник странке, који је увек физичко лице.

¹⁹ члан 21. ЗСПНФТ

Поступак утврђивања стварног власника правног лица и лица страног права

Обвезник је дужан да на основу напред описаних критеријума утврди идентитет стварног власника странке која је правно лице или лице страног права, дакле и траста и прибави следеће податке: име, презиме, датум и место рођења и пребивалиште или боравиште стварног власника странке. Ове податке обвезник је дужан да унесе и у евиденцији о странкама, пословним односима и трансакцијама.²⁰

Чланом 25. ЗСПНФТ прописан је поступак, односно начин утврђивања стварног власника странке која је правно лице или лице страног права и обвезници су дужни да, приликом утврђивања истог, то чине по прописаном редоследу:

1.Обвезник је дужан да име, презиме, датум и место рођења и пребивалиште или боравиште стварног власника странке прибави увидом у оригинал или оверену копију документације из регистра који води надлежни орган државе седишта странке, која не сме бити старија од шест месеци од дана издавања, чију копију чува у складу са законом. Подаци се могу прибавити и непосредним увидом у регистар који води надлежни орган државе седишта или други званични јавни регистар у ком случају је обвезник дужан да обезбеди копију извода из тог регистра коју чува у складу са законом. Ако обвезник посумња у истинитост прибављених података или веродостојност представљене документације дужан је да о томе прибави писмену изјаву странке. Копијом документације сматра се и дигитализовани документ. На копији документа у папирном облику уписују се датум, време и лично име лица које је извршило увид у тај документ. Копија документа у електронском облику садржи квалификовани електронски печат, односно квалификовани електронски потпис, у складу са законом којим се уређује електронски потпис, са придруженим временским жигом. Обвезник чува копије у папирном или електронском облику у складу са законом.²¹

Уколико обвезник прибавља податке увидом у документацију из регистра који води надлежни орган државе седишта странке или непосредним увидом у званични јавни регистар, дужан је да прибави све потребне податке о стварном власнику.

Када су у питању правна лица регистрована у Републици Србији, увидом у решење АПР или извод о регистрованим подацима о привредном субјекту који издаје АПР, обвезник може прибавити податак о имену и презимену и јединственом матичном броју физичког лица које је држављанин Републике Србије, а не и податак о датуму и месту рођења, пребивалишту или боравишту.

Уколико се као стварни власник странке појављује физичко лице које је страни држављанин, решење или извод АПР садржи податке о имену и презимену, броју пасоша и држави издавања, односно евиденцијском броју за странца, односно броју личне карте

²⁰ члан 25. став 1. и члан 99. став 1. тачка 13) ЗСПНФТ

²¹ члан 25. став 2. ЗСПНФТ. Треба имати у виду да за разлику од документације која се односи на утврђивање и проверу идентитета странке која је правно лица и која не сме бити старија од три месеца од дана издавања (члан 20. став 3. ЗСПНФТ), документација која се односи на утврђивање идентитета стварног власника правног лица и лица страног права не сме бити старија шест месеци од дана издавања.

странца и земља издавања, а не и податак о датуму и месту рођења, пребивлишту или боравишту.

Обвезник може извршити непосредан увид у званични јавни регистар у Републици Србији тако што приступа сајту АПР преко линка <https://www.apr.gov.rs/%d0%bf%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%82%d0%bd%d0%b0.3.html>, а када су у питању правна лица регистрована у некој другој држави, то може учинити преко следећих линкова званичних јавних регистара других држава <http://www.ebr.org/>, <https://opencorporates.com/>, <https://www.gov.uk/get-information-about-a-company> и <https://www.step.org/>

Остале податке који недостају обвезник прибавља на други законом предвиђен начин.

Обвезник је дужан да обезбеди копију извода из регистра, на којој уписује датум, време и лично име лица које је извршило увид у тај документ. Уколико одштампани извод већ садржи датум и време, није потребно уписивати исте, већ је довољно унети само лично име лица које је извршило увид.

ЗСПНФТ не захтева да извод, односно документација са сајта страног јавног регистра привредних субјеката буде преведена на српски језик.

2. Ако из званичног јавног регистра, односно регистра који води надлежни орган државе седишта, није могуће прибавити све податке о стварном власнику странке, обвезник је дужан да податке који недостају прибави из оригиналног документа или оверене копије документа или друге пословне документације, коју му доставља заступник, прокуриста или пуномоћник странке.²²

Дакле, то је документација на основу које је основано и уређено пословање правног лица, лица страног права или траста: статут, уговори о оснивању или друга документација која садржи информације о власништву, управљању и контроли над тим лицем.

Она се може разликовати нарочито када су у питању страна правна лица, а може обухватити поред горе наведено и оснивачки акт, одлуке управних и надзорних одбора, разна овлашћења, уговоре чланова, књигу акционара, уговор о поверавању, годишњи извештај, потврде о оснивању у складу са важећим прописима одређене државе, потврде о адреси седишта, потврде да компанија добро послује (Certificate of good standing), разне сертификате о акционарима, стварним власницима, управљачима или заступницима одређене компаније, разни изводи из регистра који најчешће садрже датум оснивања, назив агента преко којег се компанија региструје, адресу и слично.

Могу се користити регистри који воде регистрациони агенти/заступници који имају дозволу за рад у својим државама, под условом да се из ових регистара и напред набројане документације несумњиво може утврдити идентитет стварних власника, односно може доћи до потребних података о стварном власнику.

Када су у питању страна правна лица, потребно је истаћи да ЗСПНФТ не захтева да наведена документација буде преведена на српски језик.

3. Податке које из објективних разлога није могуће прибавити на горе описан начин, обвезник може прибавити и увидом у комерцијалне или друге доступне базе и изворе података или из писмене изјаве заступника, прокуристе или пуномоћника и стварног

²² члан 25. став 3. ЗСПНФТ

власника странке. У поступку утврђивања идентитета стварног власника, обвезник може да прибави копију личног документа стварног власника странке, односно прочитати извод тог документа.²³

Обвезницима је на располагању широк спектар комерцијалних, општих и специјализованих база података које се могу користити за утврђивање и проверу идентитета стварних власника, берзе, базе података које се односе на домаће и стране функционере, подаци до којих се може доћи на интернет претраживачима, путем штампаних медија и др. Од домаћих комерцијалних база података на располагању су, примера ради: Bisnode, Послови, Бонитет и Intelligence, а од страних комерцијалних база података, на пример: Amadeus, Scoring, World-check, Factiva, Lexis nexis, Thomson Reuters, Targens, Orbis и First Pass.

Писмену изјаву поред заступника, прокуристе или пуномоћника мора дати и стварни власник странке, а у поступку утврђивања идентитета стварног власника, обвезник може да прибави копију личног документа стварног власника странке.

Обвезници треба да воде рачуна да писмену изјаву могу прибавити тек након што документују да су исцрпели претходне могућности за утврђивање идентитета стварног власника странке.

4. Ако обвезник, након предузимања свих напред прописаних радњи није у могућности да утврди стварног власника, дужан је да утврди идентитет једног или више физичких лица која обављају функцију највишег руководства у странци²⁴. Обвезник је дужан да документује радње и мере предузете на основу овог члана²⁵, односно да има доказе у виду прикупљене документације да је извршио све претходне кораке, али и да поред тога није успео да утврди идентитет стварног власника странке.

Обвезник је дужан да предузме разумне мере да провери идентитет стварног власника странке, тако да у сваком тренутку зна власничку и управљачку структуру странке и да зна ко су стварни власници странке.²⁶

Ако податке о стварном власнику странке прибавља из Централне евиденције стварних власника, обвезник се не ослобађа обавезе предузимања радњи и мера за утврђивање стварног власника из ЗСПНФТ које је дужан да спроведе на основу процене ризика странке²⁷.

²³ члан 25. став 4. ЗСПНФТ

²⁴ члан 3. став 1. тачка 30) ЗСПНФТ - Највише руководство јесте лице или група лица која, у складу са законом, води и организује пословање обвезника и одговорно је за обезбеђивање законитости рада. На званичном сајту АПР су доступни подаци о личном имену и јединственом матичном броју лица која су чланови највишег руководства, а који подаци могу бити полазна основа за прибављање других прописаних података. У складу са Законом о привредним друштвима, у зависности од правне форме привредног друштва, као највише руководство могу се појавити: директор, директори, одбор директора, извршни одбор и надзорни одбор, а управни одбор, ако је посебним законом прописан као обавезан орган управљања (чл. 10 г Закона о финансијском лизингу („Службени гласник РС“, број 55/03, 61/05, 31/11 и 99/11 – др. закони)

²⁵ члан 25. став 5. ЗСПНФТ

²⁶ члан 25. став 6. ЗСПНФТ. У ФАТФ Препорукама је дефинисано шта се сматра разумним мерама: “Одговарајуће мере које су сразмерно ризицима од прања новца или финансирања тероризма.”

²⁷ члан 25. став 7. ЗСПНФТ и чл. 30. ст. 8. Директиве (ЕУ) 2015/849

Уколико приликом спровођења радњи и мера из овог члана обвезник утврди да се подаци о стварном власнику странке не слажу са подацима стварног власника странке евидентираним у Централној евиденцији стварних власника, на даљи поступак примењују се одредбе закона којим се уређује Централна евиденција стварних власника у делу који се односи на поступак усклађивања података о стварном власнику²⁸.

Стварни власник странке која је физичко лице

У овом случају потребно је утврдити да ли неко физичко лице посредно или непосредно контролише странку.

Под контролом странке подразумева се контрола трансакције или пословног односа која за последицу има то да странка не поступа за свој рачун, нпр. ако странка која је физичко лице успоставља пословни однос или врши трансакцију у присуству другог физичког лица од кога добија инструкције или врши трансакцију читајући белешку са инструкцијама и слично, може се посумњати да друго лице контролише странку када странка отвара рачун у своје име, а стварни ималац средстава и налогодавац трансакције је неко друго лице.

Обвезник може својим унутрашњим актима ближе уредити начин на који ће идентификовати стварног власника странке која је физичко лице, па тако може уредити у складу са анализом ризика од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење да физичко лице које успоставља пословни однос, односно врши трансакцију попуни изјаву у којој ће навести у чије име и за чији рачун поступа.

Удружења

Удружење стиче статус правног лица даном уписа у регистар²⁹. На удружења која немају статус правног лица, сходно се примењују правна правила о грађанском ортаклуку, осим ако овим законом није другачије одређено³⁰.

Регистар удружења води АПР, као поверени посао³¹.

Уколико удружење има статус правног лица, приликом успостављања пословног односа (нпр. отварања рачуна) или вршења трансакције, обвезник утврђује и проверава идентитета правног лица и заступника правног лица на начин предвиђен чланом 20. и 21. ЗСПНФТ и дужан је да прибави следеће податке о правном лицу: пословно име и правну форму, адресу, седиште, матични број и порески идентификациони број, као и податке о

²⁸ члан 25. став 8. ЗСПНФТ. Напомена: Одредбе члана 16. ЗЦЕСВ које регулишу поступање у случају несагласности података о стварном власнику примењиваће се од 15. септембра 2026. године. Поступање обвезника и надзорних органа у случају несагласности података о стварном власнику до 15. септембра 2026. године објашњено је у делу Смерница за евидентирање стварног власника регистрованог субјекта у централној евиденцији

²⁹ члан 4. став 2. Закона о удружењима („Службени гласник РС“, бр. 51/2009, 99/2011 - др. закони и 44/2018 - др. закон)

³⁰ члан 2. став 3. Закона о удружењима

³¹ члан 26. став 1. Закона о удружењима

заступнику правног лица који у име и за рачун правног лица успоставља пословни однос/врши трансакцију: име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ, врсту и број личног документа, датум и место издавања.

Према ЗСПНФ, лице грађанског права је удружење појединаца која удружују или ће удруживати новац или другу имовину за одређену намену³². За удружење које нема статус правног лица, приликом успостављања пословног односа/вршења трансакције обвезник је дужан да утврди и провери идентитет лица овлашћеног за заступање, прибави писмено овлашћење за заступање и прибави следеће податке: име и презиме, датум и место рођења, пребивалиште или боравиште, ЈМБГ заступника (лица овлашћеног за заступање) који у име и за рачун странке успоставља пословни однос/врши трансакцију, као и врсту и број личног документа, датум и место издавања и назив лица грађанског права³³.

Како је и напред речено, према ЗСПНФТ странка јесте физичко лице, предузетник, правно лице, лице страног права и лице грађанског права које врши трансакцију или успоставља пословни однос са обвезником, док је стварни власник физичко лице које посредно или непосредно има у својини или контролише странку, односно физичко лице у чије име и за чији рачун се врши трансакција. Сходно томе обвезник је дужан да утврди стварног власника удружења на начин и према редоследу који је предвиђен чланом 25. ЗСПНФТ. То значи да када обвезник не може да утврди физичко лице које је ималац 25% или више пословног удела, акција, права гласа или других права, утврђује физичко лице које има преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука. Уколико ни на тај начин не може да утврди стварног власника, утврђује оно физичко лице које обезбеђује средства и по том основу има право да битно утиче на доношење одлука. На крају, ако обвезник, након предузимања свих радњи прописаних законом није у могућности да утврди стварног власника, дужан је да утврди идентитет једног или више физичких лица која обављају функцију највишег руководства у странци.

Повераванье утврђивања и провере идентитета стварног власника странке трећем лицу

Код успостављања пословног односа, обвезник може под условима утврђеним ЗСПНФТ, поверити трећем лицу вршење појединих радњи и мера познавања и праћења странке, укључујући и утврђивање и проверу идентитета стварног власника странке.³⁴

ЗСПНФТ је ограничио круг лица која се могу појавити као треће лице, а то су: банке, друштва за управљање инвестиционим фондовима, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, брокерско-дилерска друштва, друштва за ревизију и самостални ревизори, институције електронског новца, платне институције, факторинг друштва, јавни поштански оператор са седиштем у Републици Србији, основан у складу

³² члан 3. став 1. тачка 9) ЗСПНФТ

³³ члан 23. ЗСПНФТ

³⁴ члан 30. ЗСПНФТ

са законом којим се уређују поштанске услуге који пружа платне услуге у складу са законом којим се уређује пружање платних услуга, друштва за осигурање која имају дозволу за обављање животних осигурања и заступници у животном осигурању, лице из напред наведених обвезника из друге државе, ако подлеже обавезној законској регистрацији за обављање делатности, примењује радње и мере познавања и праћења странке, води евиденције на начин који је једнак или сличан начину који је прописан овим законом и адекватно је надзирано у вршењу послова спречавања и откривања прања новца и финансирања тероризма и овлашћени мењачи и привредни субјекти који мењачке послове обављају на основу посебног закона којим се уређује њихова делатност, само ако обављају послове заступника у пружању платних услуга и у вези с тим заступањем.

Примера ради, приликом отварања рачуна у банци новооснованог правног лица, банка као обвезник ЗСПНФТ дужна је да утврди идентитет стварног власника странке (осим у случају изузетака прописаних ЗСПНФТ). Иста странка може накнадно постати и странка неког другог обвезника ЗСПНФТ, који може да повери банци утврђивање идентитета стварног власника странке, односно да од исте прибавити прописане податке.

Поверавањем вршења појединих радњи и мера познавања и праћења странке трећем лицу обвезник се не ослобађа одговорности за правилно вршење радњи и мера познавања и праћења странке у складу са овим законом.

Забрана поверавања, прибављање података и документације од трећег лица и забрана успостављања пословног регулисани су члановима 31-33. ЗСПНФТ и исте одредбе, као и одредбе члана 30. овог закона се не примењују када се поверавање врши на основу уговора о поверавању или заступању када се пружалац услуге или заступник сматра делом обвезника.

СМЕРНИЦЕ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ СТВАРНОГ ВЛАСНИКА РЕГИСТРОВАНОГ СУБЈЕКТА У ЦЕНТРАЛНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ

Уводне напомене

Централна евиденција стварних власника успостављена је у АПР још 31. децембра 2018. године, као јавна, јединствена, централна, електронска база података о физичким лицима која су стварни власници Регистрованог субјекта.

Народна скупштина Републике Србије донела је нови Закон о Централној евиденцији стварних власника који је објављен у „Службеном гласнику РС”, број 19/25.

Овај закон почиње да се примењује по истеку 18 месеци од дана ступања на снагу, тачније од 15. септембра 2026. године, осим одредаба члана 12. став 4. и члана 19. став 3, које се примењују од дана ступања на снагу овог закона.

Имајући у виду наведено, смернице су ажуриране само у делу који се односи на одредбе новог Закона које су даном ступања на снагу истог почеле да се примењују, док ће у осталом делу бити ажуриране до дана почетка примене осталих одредаба новог Закона, односно до 15. септембра 2026. године.

Дакле, до 15. септембра 2026. године и даље ће се примењивати одредбе Закона о Централној евиденцији стварних власника („Службени гласник РС”, бр. 41/18, 91/19, 105/21 и 17/23).

Регистровани субјекти су:

- 1) привредна друштва, осим јавних акционарских друштава;
- 2) задруге;
- 3) странке страних привредних друштава;
- 4) пословна удружења и удружења, осим политичких странака, синдиката, спортских организација и удружења, црква и верских заједница;
- 5) фондације и задужбине;
- 6) установе;
- 7) представништва страних привредних друштава, удружења, фондација и задужбина.

Даље, одредбама члана 3. став 1. тачка 3) ЗЦЕСВ прописано је да је стварни власник Регистрованог субјекта:

(1) физичко лице, које је посредно или непосредно ималац 25% или више удела, акција, права гласа или других права, на основу којих учествује у управљању Регистрованим субјектом, односно учествује у капиталу Регистрованог субјекта са 25% или више удела;

(2) физичко лице које посредно или непосредно има преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука;

(3) физичко лице, које Регистрованом субјекту посредно обезбеди или обезбеђује средства и по том основу битно утиче на доношење одлука органа управљања Регистрованог субјекта приликом одлучивања о финансирању и пословању;

(4) физичко лице које је оснивач, повереник, заштитник, корисник ако је одређен, као и лице које има доминантан положај у управљању трастом, односно у другом лицу страног права;

(5) физичко лице које је регистровано за заступање задруга, удружења, фондација, задужбина и установа, ако овлашћено лице за заступање није пријавило друго физичко лице као стварног власника.

Ставом 2. истог члана ЗЦЕСВ прописано је да ако није могуће одредити физичко лице из става 1. тачка 3) подтач. (1) - (4) овог члана на начин како је то прописано, стварни власник Регистрованог субјекта је физичко лице које је регистровано за заступање, односно које је регистровано као члан органа тог субјекта.

Како применити критеријуме за одређивање и евидентирање стварног власника?

Имајући у виду наведене одредбе ЗЦЕСВ, јавна акционарска привредна друштва регистрована у Републици Србији изузета су од обавезе одређивања и евидентирања стварног власника, што значи да сва остала привредна друштва, односно остали Регистровани субјекти, имају обавезу да евидентирају стварног власника, без обзира што рецимо власник Регистрованог субјекта може бити домаће или страно јавно акционарско друштво. Ово још из разлога што се мора доћи до крајњег стварног власника Регистрованог субјекта који је, у смислу овог закона, увек физичко лице.

Даље, при утврђивању стварног власника Регистрованог субјекта, потребно је проћи кроз све критеријуме, те уколико постоји физичко лице које непосредно или посредно има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, а постоји и физичко лице које по другом наведеном основу (преовлађујући утицај, посредно обезбеђивање средстава, траст) испуњава услове да буде евидентирано као стварни власник, као стварног власника требало би евидентирати то друго лице, а имајући у виду чињеницу да оно битно утиче на доношење одлука Регистрованог субјекта. Дакле, при утврђивању стварног власника потребно је проверити и да ли постоји физичко лице које има преовлађујући утицај или физичко лице које посредно обезбеђује средстава и по том основу битно утиче на доношење одлука приликом одлучивања о финансирању и пословању, односно физичко лице које је оснивач, повереник, заштитник, корисник траста, као и лице које има доминантан положај у управљању трастом, односно у другом лицу страног права, а не само утврдити физичко лице које има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права.

Такође, наведени услови (прописани чланом 3. став 1. тачка 3) ЗЦЕСВ-а) нису кумулативни у односу на једно физичко лице, што практично значи да једно физичко лице не мора испуњавати све ове услове да би било евидентирано као стварни власник Регистрованог субјекта.

У Централну евиденцију стварни власник Регистрованог субјекта евидентира се само по једном од основа из члана 3. став 1. тачка 3) ЗЦЕСВ-а.

Посебни случајеви

I Одредбама члана 2. став 2. ЗЦЕСВ-а прописано је да се ЗЦЕСВ не примењује на привредна друштва и установе у којима је Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе једини члан, односно оснивач.

Међутим, када се у власничкој структури Регистрованог субјекта, појави Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као члан који има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, а не постоји физичко лице које по другом наведеном основу (преовлађујући утицај, посредно обезбеђивање средстава, траст) испуњава услове да буде евидентирано као стварни власник, као стварни власник Регистрованог субјекта у односу на Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе, као члана Регистрованог субјекта, уписује се физичко лице које је регистровано за заступање Регистрованог субјекта, односно које је регистровано као члан органа тог субјекта. Исто важи, и када се у власничкој структури Регистрованог субјекта као члан појави друга држава и њене територијалне јединице.

Када се у власничкој структури Регистрованог субјекта, појави фонд чији је оснивач Републике Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као члан који има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, а не постоји физичко лице које по другом наведеном основу (преовлађујући утицај, посредно обезбеђивање средстава, траст) испуњава услове да буде евидентирано као стварни

власник, као стварни власник Регистрованог субјекта у односу на фонд чије је оснивач Републике Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, који је члан Регистрованог субјекта, уписује се физичко лице које је регистровано за заступање Регистрованог субјекта, односно које је регистровано као члан органа тог субјекта.

Када се у власничкој структури Регистрованог субјекта појави инвестициони фонд као члан који има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, а не постоји физичко лице које по другом наведеном основу (преовлађујући утицај, посредно обезбеђивање средстава, траст) испуњава услове да буде евидентирано као стварни власник, стварни власник Регистрованог субјекта за инвестициони фонд одређује се у односу на друштво за управљање тим инвестиционим фондом.

II Стварни власник се не одређује:

- за Регистроване субјекте чији су једини чланови: привредна друштва или установе из члана 2. став 2. ЗЦЕСВ, јавна предузећа и Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе;

- за Регистроване субјекте који су у стечају у складу са законом којим се уређује стечај;

- за Регистроване субјекте над којима је покренут поступак принудне ликвидације у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава и других облика организовања;

- у односу на стечајну масу у складу са законом којим се уређује стечај, када се иста појави у структури капитала Регистрованог субјекта;

- у односу на друштвени капитал и Регистар акција и удела, када се исти појави у структури капитала Регистрованог субјекта.

Преовлађујући утицај, посредно обезбеђивање средстава и траст

Преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука привредног друштва у смислу ЗЦЕСВ подразумева преовлађујући утицај физичког лица (има апсолутна права одлучивања или апсолутно право „вета“) у доношењу одлука о финансијској и пословној политици Регистрованог субјекта, као што су:

- усвајање или измена пословног плана привредног друштва;
- промена делатности, правне форме и начина пословања привредног друштва;
- додатно задуживање путем зајмова и кредита;
- доношење одлука о дивидендама или другим расподелама добити

Израз „апсолутна права одлучивања или апсолутно право „вета“ значи да физичко лице има способност да самостално донесе одлуку или стави „вето“ на исту без заједничког деловања са другим лицима.

Сматра се да физичко лице има преовлађујући утицај и ако:

- има право на именовање већине директора или чланова надзорног одбора привредног друштва;

- је значајно укључено у управљање и вођење пословне политике друштва (нпр. физичко лице које није члан одбора директора, али редовно усмерава и утиче на

доношење одлука одбора директора или када члан друштва који има већинско учешће у основном капиталу при коришћењу гласачких права увек или готово увек уважава препоруке тог физичког лица).

Неће се сматрати да имају преовлађујући утицај физичка лица - адвокати, рачуновође, консултанти за улагања, порезе, финансије и слично, који пружају професионалне савете и услуге у складу са правилима струке.

Одређивање физичког лица – стварног власника које посредно Регистрованом субјекту посредно обезбеди или обезбеђује средстава и по том основу битно утиче на доношење одлука органа управљања приликом одлучивања о финансирању и пословању, подразумева да се идентификује физичко лице, која није видљиво у власничкој структури Регистрованог субјекта, а које по основу одређеног правног посла, односно правног односа (нпр. фидуцијарни правни посао) посредно обезбеђује средства Регистрованом субјекту и по том основу битно утиче на доношење одлука органа управљања тог субјекта приликом одлучивања о финансирању и пословању.

Када се у власничкој структури Регистрованог субјекта појави траст или друго лице страног права које по својој функцији и структури има сличности са трастом, као члан који има најмање 25% или више удела, акција, права гласа или других права, у односу на траст у Централну евиденцију евидентира се физичко лице које је оснивач, повереник, заштитник, корисник траста (ако је одређен), као и лице које има доминантан положај у управљању трастом, односно у другом лицу страног права.

Заступник и члан органа управљања као стварни власник

Изузетно, ако није могуће одредити физичко лице на начин како је то прописано (не постоји ни једно физичко лице које испуњава услове прописане ЗЦЕСВ или када нису доступни сви подаци, односно потпуна документација за одређивање физичког лица које би испуњавало услове прописане ЗЦЕСВ), стварни власник Регистрованог субјекта је физичко лице које је регистровано за заступање, односно које је регистровано као члан органа тог субјекта.

У овом случају Регистровани субјект може сам одредити било које лице (једно или више) регистровано за заступање (без обзира на ограничења овлашћења у заступању), односно одредити друго физичко лице (једно или више) које је регистровано као члан органа тог субјекта.

Документација

У складу са чланом 10. ЗЦЕСВ прописана је обавеза за Регистрованог субјекта да има и чува одговарајуће, тачне и ажурне податке и документа на основу којих се одређује стварни власник Регистрованог субјекта. То могу бити сва релевантна документа помоћу којих је одређен стварни власник, па би у зависности од основа из члана 3. став 1. тачка 3) ЗЦЕСВ, за подтачку (1) то могао бити извод из надлежног регистра. Међутим, ако из

званичног јавног регистра, односно регистра који води надлежни орган државе седишта страног лица није могуће прибавити све податке о стварном власнику, Регистровани субјект те податке може прибавити из оригиналног докумената или оверене копије документа или друге пословне документације, коју му доставља заступник или пуномоћник тог страног лица (уговор чланова, оснивачки акт и сл.). Даље, у погледу потребних докумената за подтачку (2) тачка 3) истог члана ЗЦЕСВ, то би такође, могао бити уговор чланова, оснивачки акт, односно изјава заступника и други докази којима се доказује да то лице посредно или непосредно има преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука, за подтачку (3) тачка 3) истог члана ЗЦЕСВ, то би могли бити изводи из банке, закључен уговор о фидуцијарном правном послу и други докази којима се доказује трансакција и изјава заступника да то лице посредно обезбеђује средства или је обезбедило средства, и по том основу битно утиче на доношење одлука органа управљања Регистрованог субјекта приликом одлучивања о финансирању и пословању. Дакле, то могу бити било који документи (јавног или приватног права) којим се доказује да неко лице испуњава услове из члана 3. ЗЦЕСВ, односно којима се доказује да је то лице стварни власник Регистрованог субјекта.

ЗЦЕСВ није прецизирао начин одређивања стварног власника, као ни форму по којој то треба спровести, односно истим није прописана обавеза за Регистрованог субјекта да сачини изјаву у којој ће навести ко је стварни власник Регистрованог субјекта, по ком основу га је одредио и сл. С тим у вези, прописана је само обавеза за Регистрованог субјекта да прибави сва потребна документа на основу којих је одредио стварног власника. Поред тога, по успостављању Централне евиденције стварних власника лице овлашћено за заступање ће, у складу са одредбама ЗЦЕСВ, поред одређивања стварног власника и обавезе чувања документације (у папирној или електронској форми), имати и обавезу да унесе прописане податке о стварном власнику, као и основ по ком је стварни власник одређен у конкретном случају. Међутим, уколико Регистровани субјект жели и сматра то целисходним, исти може (јер му ЗЦЕСВ то не забрањује) поред документа на основу којих је одредио стварног власника да поседује и одлуку или изјаву о одређивању стварног власника Регистрованог субјекта.

Лице које је овлашћено за заступање у Регистрованом субјекту дужно је да, у складу са прописима о архивској грађи, чува документе на основу којих је евидентиран стварни власник Регистрованог субјекта, пет година од дана престанка Регистрованог субјекта.

Поступање обвезника и надзорних органа у случају несагласности података о стварном власнику

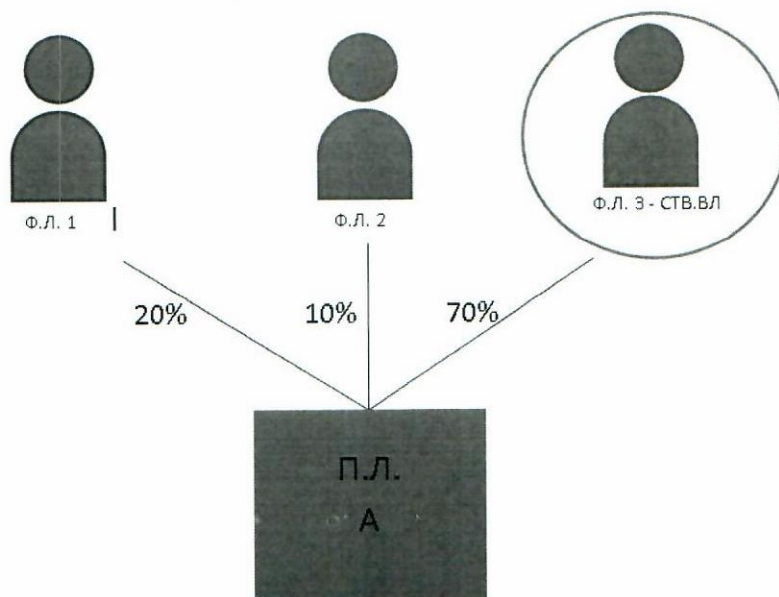
До дана почетка примене новог Закона о Централној евиденцији стварних власника, односно до 15. септембра 2026. године, као прелазно решење за поступање у случају несагласности података о стварном власнику, прописано је да обвезник при утврђивању стварног власника странке у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирање тероризма поступа на следећи начин: прибавља податке о стварном власнику своје странке из Централне евиденције стварних власника и упоређује

их са подацима које је прибавио применом радњи и мера прописаних законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирање тероризма, те ако утврди да се подаци о стварном власнику странке разликују од података који су евидентирани у постојећој Централној евиденцији или да ти подаци нису ни евидентирани, дужан је да без одлагања обавести орган надлежан за вршење надзора над тим обвезником у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма, а тај орган ће на својој интернет страници објавити списак Регистрованих субјеката за које је добио обавештење (нпр. ако неслагање утврди пословна банка она обавештава Народну банку Србије, ако неслагање утврди јавни бележник он обавештава Јавнобележничку комору Србије).

Када се подаци између обвезника и Регистрованог субјекта, усагласе и када обвезник, поступајући са пажњом доброг стручњака, утврди да су подаци у Централној евиденцији тачни и ажурни, о томе обавештава орган који је објавио списак, а који ће тог Регистрованог субјекта уклонити са списка ради ажурирања.

Примери утврђивања стварног власника

Пример 1



Непосредни стварни власник правног лица А:

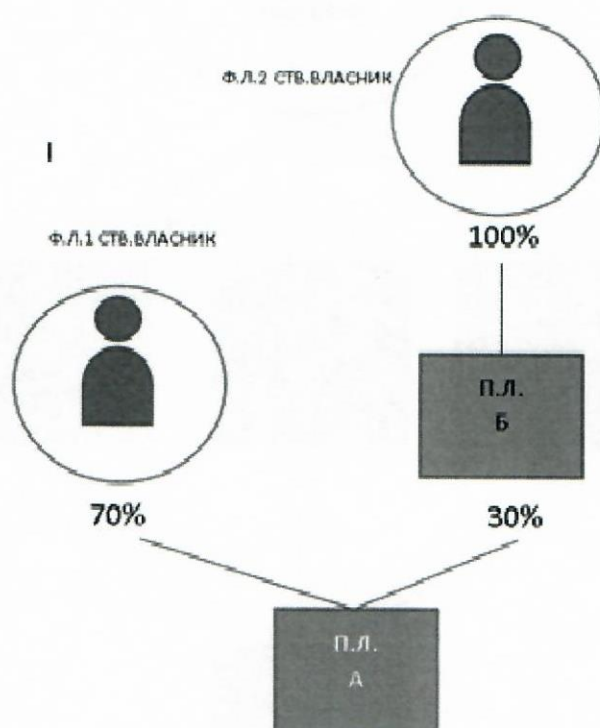
- Физичко лице 3 (власништво) – 70%

Физичко лице 3 је непосредни стварни власник правног лица А, пошто је Физичко лице 3 власник 25% или више удела у правном лицу А.

Физичка лица 1 и 2 нису стварни власници пошто сваки од њих поседује удео у власништву мањи од 25%.

Непосредни стварни власник: физичко лице, које је непосредно ималац 25% или више пословног удела, акција, права гласа или других права, на основу којих учествује у управљању правним лицем.

Пример 2

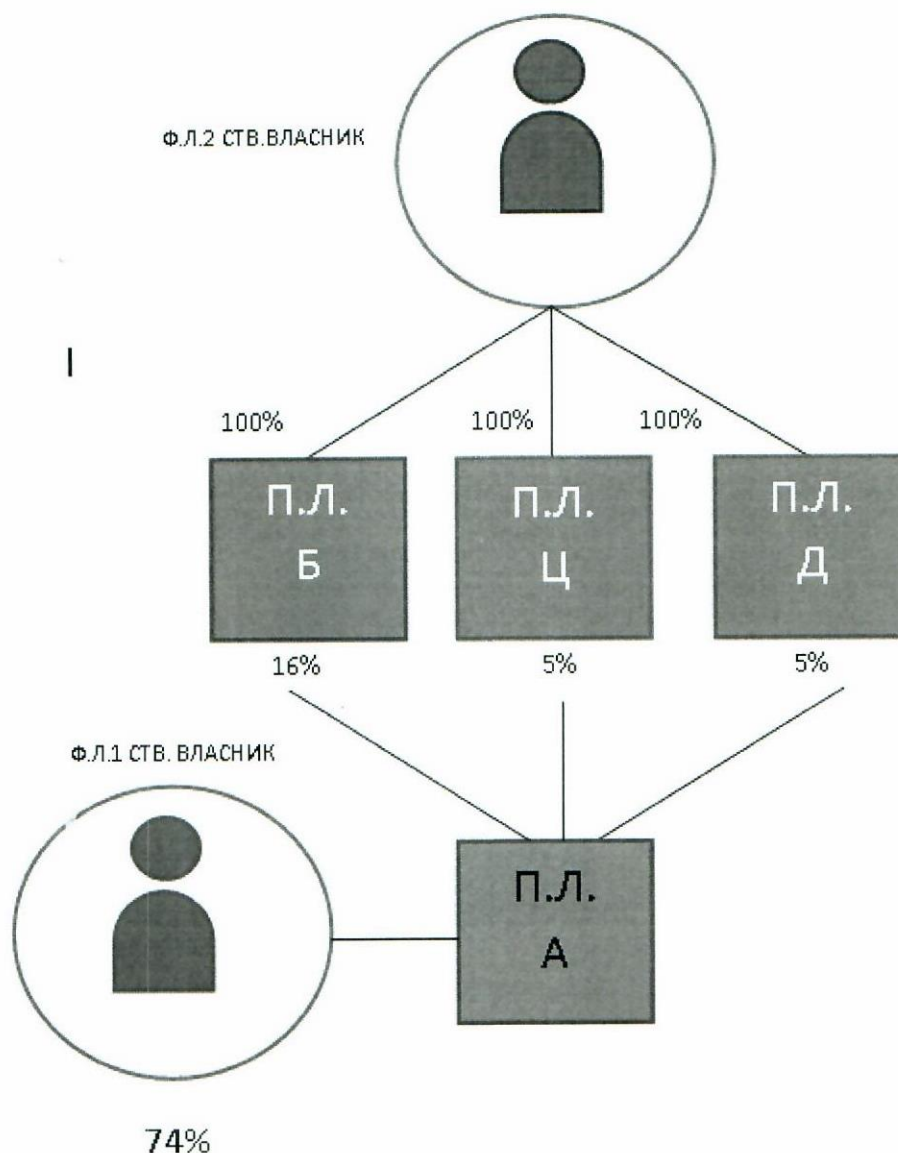


Непосредни стварни власник правног лица А: Физичко лице 1 са уделом од 70%.

Посредни стварни власник правног лица А: Физичко лице 2 са уделом од 30%, јер је једини оснивач правног лица Б.

Посредни стварни власник: физичко лице које у правном лицу (странци) поседује 25% или више удела, акција или права гласа преко удела, акција, права гласа које то лице поседује у другим правним лицима које учествују у власничкој структури правног лица (странке).

Пример 3

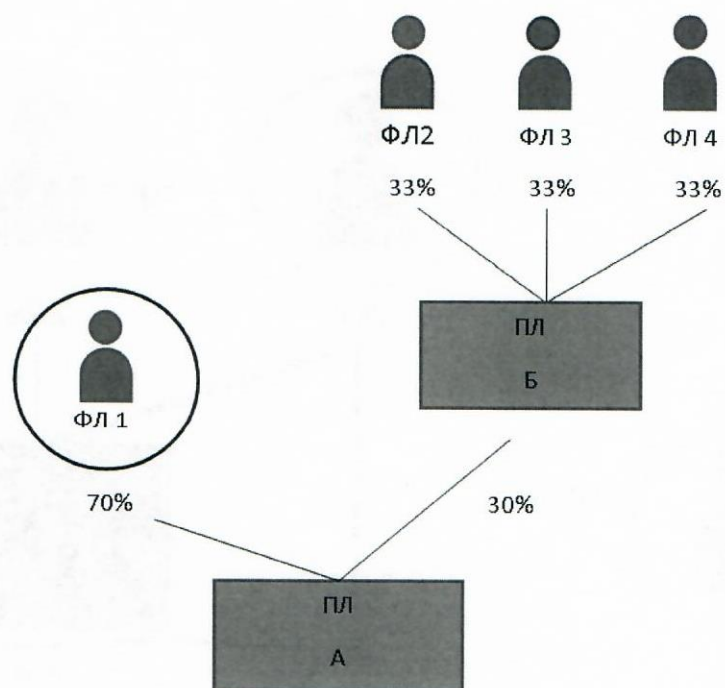


Непосредни стварни власник правног лица А: Физичко лице 1 – удео 74%

Физичко лице 2 је посредни стварни власник правног лица А, са укупним уделом у власништву од 26%, што остварује кроз правна лица Б (16% удела), Ц (5% удела) и Д (5% удела).

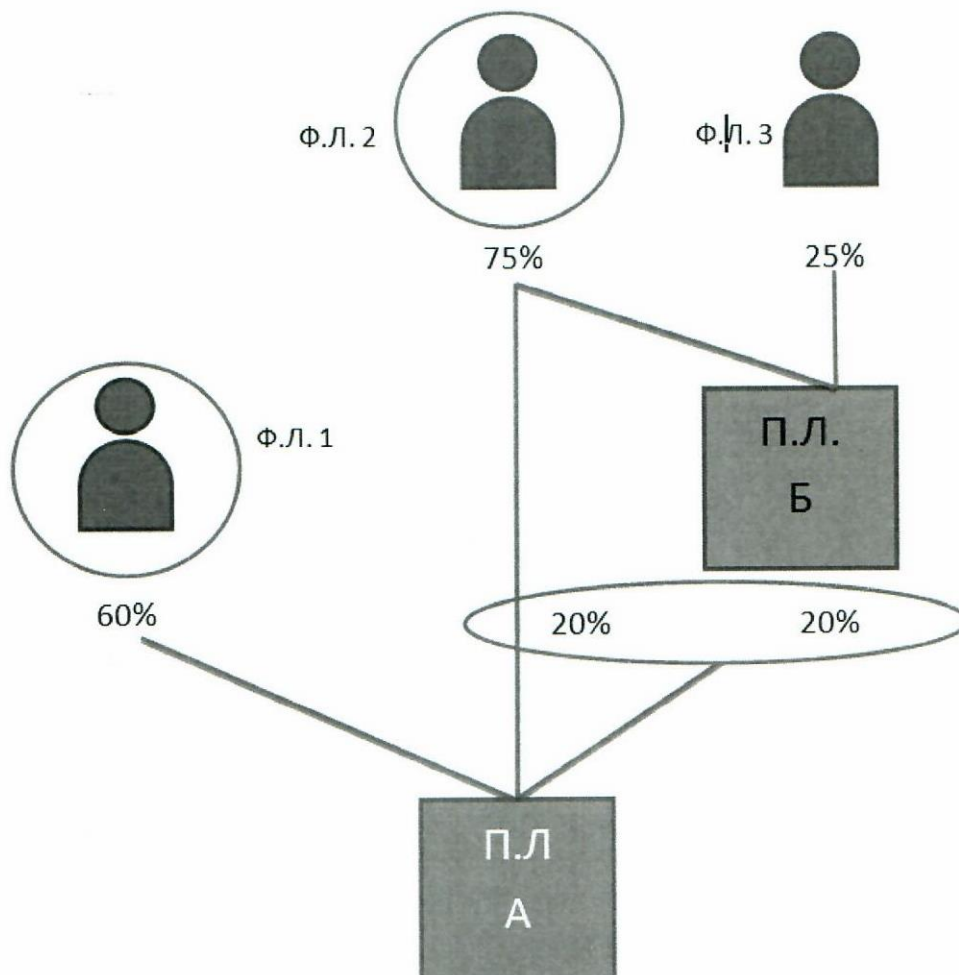
Када је једно или више правних лица које учествују у власничкој структури правног лица – странке, контролисано од стране истог физичког лица које је посредно власник 25% или више удела правног лица (странке), тада се ово лице има сматрати за посредног стварног власника странке.

Пример 4



Непосредни стварни власник правног лица А је физичко лице 1 са уделом од 70%. Физичка лица 2, 3 и 4 су власници удела од по 33% у правном лицу Б, које (са 30%) учествује у власништву правног лица А, па можемо закључити да ниједно од наведених лица (осим, већ наведеног физичког лица 1) нема 25% или више удела у правном лицу А.

Пример 5

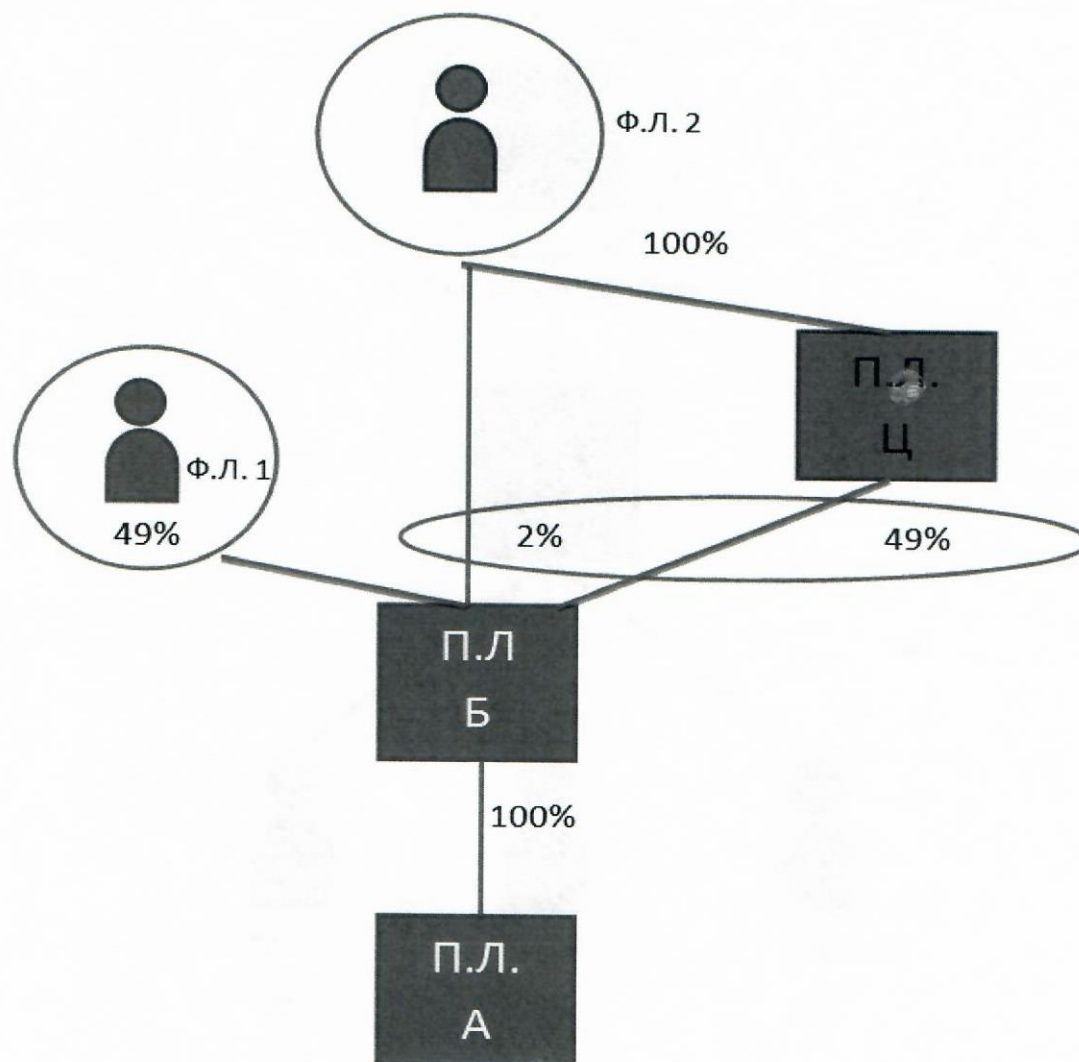


Непосредни стварни власник правног лица А је Физичко лице 1 са 60% удела.

Посредни стварни власник правног лица А је Физичко лице 2, које учествује са 20% непосредног власништва у правном лицу А, а посредно је власник додатних 15% у правном лицу А, кроз 75% удела у правном лицу Б.

Стварни власници правног лица А: Физичко лице 1 са 60% удела и Физичко лице 2 са 35% удела.

Пример 6



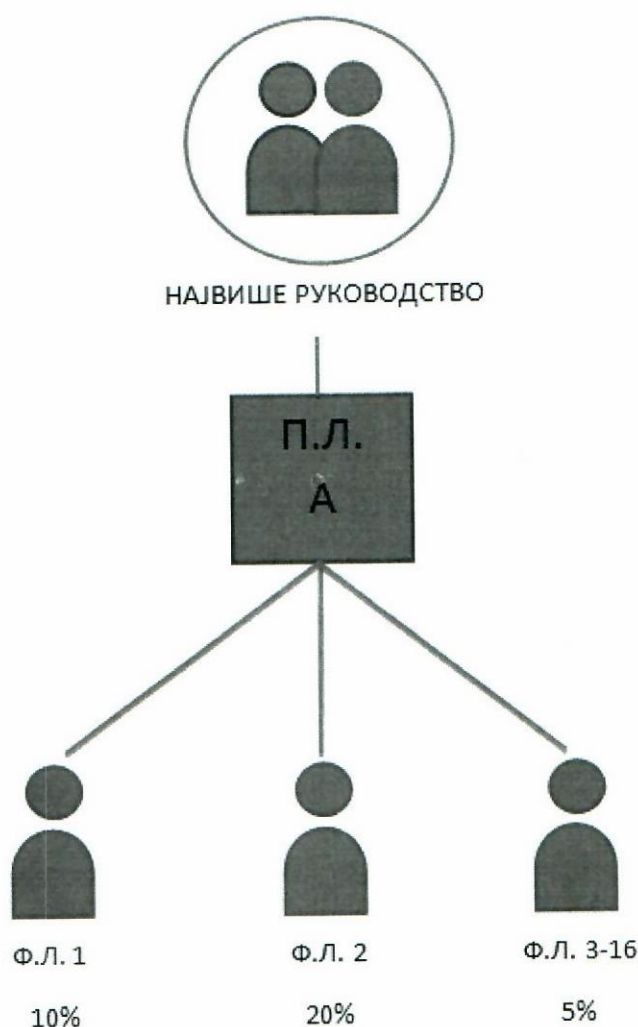
Физичко лице 1 – посредни стварни власник правног лица А, са уделом од 49% у власништву правног лица Б, које је једини власник правног лица А.

Физичко лице 2 – посредни стварни власник правног лица А, са укупно 51% удела у власништву правног лица Б и то:

- непосредно, са 2% удела у власништву и
- посредно, као једини оснивач правног лица Ц, са 49% удела у правном лицу Б.

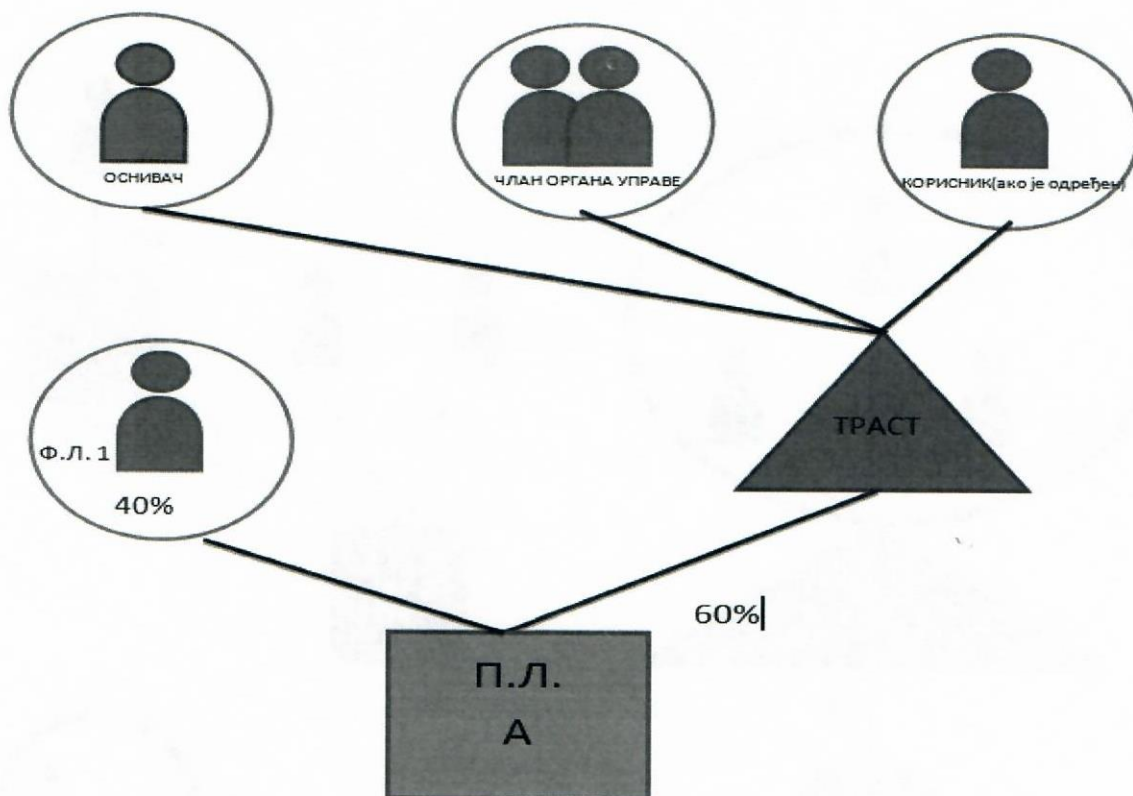
Стварни власници правног лица А: Физичко лице 1 са уделом од 49% и Физичко лице 2 са уделом од 51%

Пример 7



У случају да ни једно физичко лица не поседује 25% удела или више, а није утврђено ни да неко од њих има преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука или посредно обезбеђује средства у правном лицу, тада се утврђује идентитет чланова највишег руководства правног лица А. У пракси то могу бити чланови одбора директора, извршног одбора или надзорног одбора или неког другог органа управљања у правном лицу.

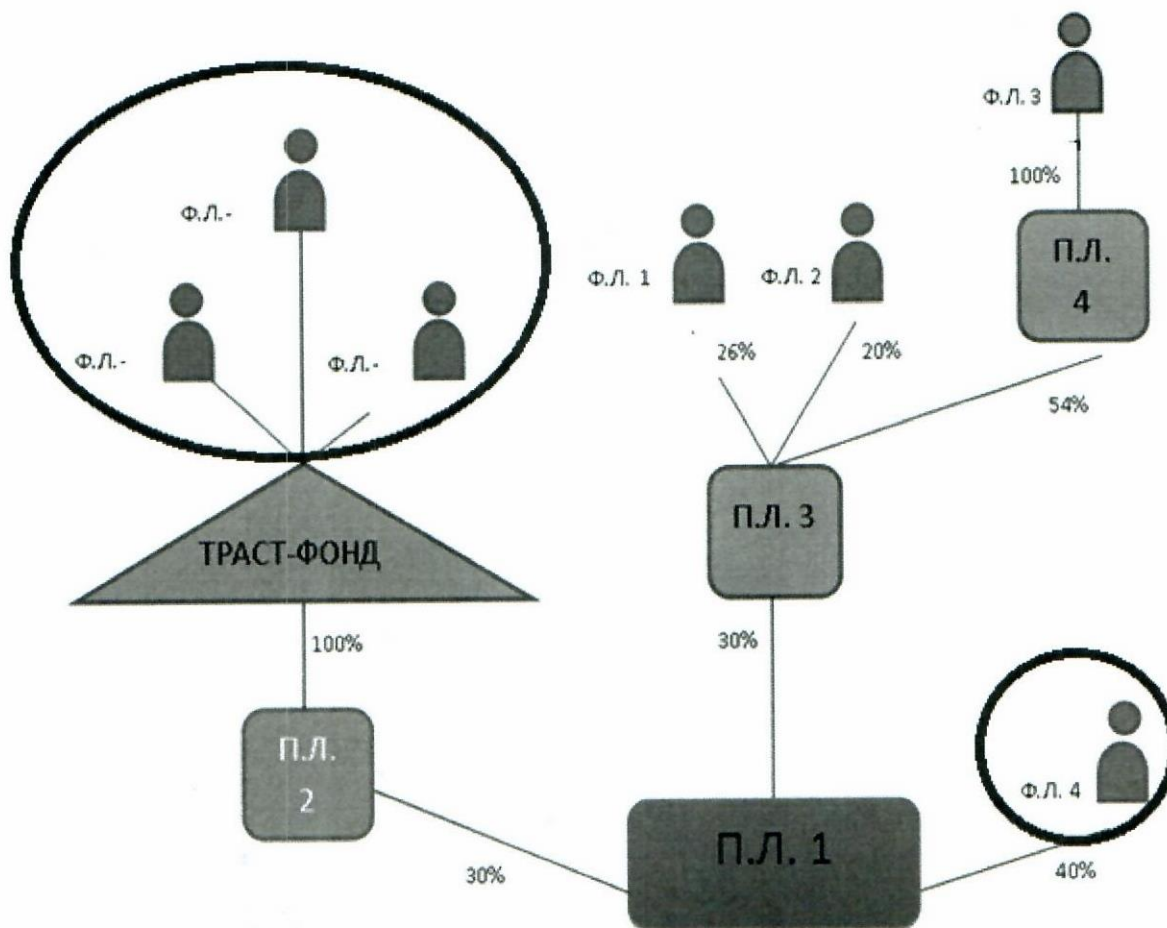
Пример 8



Непосредни стварни власник правног лица А је Физичко лице 1 са 40% удела.

Посредни стварни власници правног лица А су: оснивач, корисник ако је одређен, а евентуално и лице које има доминантан положај у управљању трастом А (потребно је све идентификовати).

Пример 9



Физичко лице 4: непосредни стварни власник са 40% удела у Правном лицу 1.
Чланови Траста - посредни стварни власници са 30% удела у Правном лицу 1 (потребно је идентификовати оснивача, повереника, заштитника, корисника (ако је одређен)).
Физичко лице 1, Физичко лице 2 и Физичко лице 3 нису стварни власници, јер немају учешће од 25% или више удела у Правном лицу 1.

Поред транспарентности стварног власништва над правним лицима и трастовима, од немерљивог значаја је да обвезници ЗСПНФТ на јединствен начин утврђују стварног власника странке, као и да врше друге радње и мере познавања и праћења странке, које су прописане ЗСПНФТ. Уредно извршавање ЗСПНФТ прописаних обавеза, укључујући и утврђивање стварног власника странке, игра кључну улогу у евентуалном препознавању трансакција и лица за које постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма. Неиспуњавањем предуслова за препознавање таквих трансакција и лица, доводи се, на посредан начин, у питање читав систем за спречавање прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији, јер је улога Управе за спречавање прања новца да информације о таквим трансакцијама и лицима, које добија од обвезника прикупља, анализира и да их, ако утврди да постоје основи сумње да се ради о прању новца и финансирању тероризма, прослеђује надлежним органима.

Усвајањем ових смерница Република Србија врши транспозицију релевантних међународних стандарда из области спречавања прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење, чиме указује на јасну опредељеност да буде препозната као пуноправан и поуздан партнер у глобалној борби против прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.



В.д. директора

Жељко Радовановић

